

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย อรรถกถา ฎีกา ปกรณ์วิเสสที่อ้างอิงถึงในพระไตรปิฎกภาษาไทย ซึ่งปรากฏในโปรแกรมพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อรรถกถาภาษาไทย จากโปรแกรมพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดังนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.จู.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	จูฬวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปิณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปิณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปรปิณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ข.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง. จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)

อง.ปญจก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจนินบาต	(ภาษาไทย)
อง.จก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จักกนินบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สตตกนินบาต	(ภาษาไทย)
อง.อญฐก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	อญฐกนินบาต	(ภาษาไทย)
อง.นวก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	นวกนินบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนินบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)
ขุ.สุ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สุตตนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.เถร.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เถรคาถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.จตุกก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	จตุกกนินบาตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.อสีติ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อสีตินินบาตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ม.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานินบาตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.จู.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	จูฬนิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.ป.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฏิสัมภิทามรรค	(ภาษาไทย)
ขุ.อป.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	(ภาษาไทย)
อภิ.ปุ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ปุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)

อรรถกถา

วิ.มหา.อ.	(บาลี)	=	วินยปิฎก	สมนุตปาสาทิกา	มหาวิภังคอญฐกถา	(ภาษาบาลี)
วิ.ภิกขุณี.อ.	(บาลี)	=	วินยปิฎก	สมนุตปาสาทิกา	ภิกขุณีวิภังคอญฐกถา	(ภาษาบาลี)
ที.สี.อ.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย	สุมงฺคลวิลาสินี	สีลกขณฺฐคคอญฐกถา	(ภาษาบาลี)
ที.ม.อ.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย	สุมงฺคลวิลาสินี	มหาวคคคอญฐกถา	(ภาษาบาลี)

ที.ปา.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	ปาฎีกาวรรคอรรรถถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ.	(บาลี)	=	มชฺฉิมนิกาย	ปปญจสุทนี	มูลปณณาสกอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ.	(บาลี)	=	มชฺฉิมนิกาย	ปปญจสุทนี	มชฺฉิมปณณาสกอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ม.อ.อ.	(บาลี)	=	มชฺฉิมนิกาย	ปปญจสุทนี	อุปริปณณาสกอฏฐกถา	(ภาษาไทย)
ส.ส.อ.	(ไทย)	=	สังยุตตนิกาย	สารัตถปกาสินี	สคาถวรรคอรรรถถา	(ภาษาไทย)
ส.นิ.อ.	(บาลี)	=	สังยุตตนิกาย	สารัตถปกาสินี	นิทานวคฺคอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อ.จ.ท.อ.	(บาลี)	=	อังกุตตรนิกาย	มโนรทปุรนี	ทกนิปาตอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อ.จ.ต.อ.	(ไทย)	=	อังกุตตรนิกาย	มโนรทปุรนี	ตกนิกายอรรรถถา	(ภาษาไทย)
อ.จ.ป.จ.อ.	(บาลี)	=	อังกุตตรนิกาย	มโนรทปุรนี	ปญจกนิปาตอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อ.จ.อ.อ.	(บาลี)	=	อังกุตตรนิกาย	มโนรทปุรนี	อฏฐกนิปาตอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ช.ธ.อ.	(บาลี)	=	ชุตฺตนิกาย	ธมฺมปทอฏฐกถา		(ภาษาบาลี)
ช.เถ.อ.	(บาลี)	=	ชุตฺตนิกาย	ปรมตฺตทปนี	เถรคาถาอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ช.อป.อ.	(บาลี)	=	ชุตฺตนิกาย	วิสุทฺตชนวิลาสินี	อปทานอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อ.ภ.ส.อ.	(บาลี)	=	อภิธมฺมปิฎก	ธมฺมสงฺคณี	อฏฐสาลินีอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)

ฎีกา

สารตฺตฎีกา.	(บาลี)	=	สารตฺตทปนีฎีกา	(ภาษาบาลี)		
ที.ปา.ฎีกา.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย	ลีนตฺตปฏกาสินี	ปาฎีกาวคฺคฎีกา	(ภาษาบาลี)

ปกรณ์วิเสส

วิสุทฺธิ.	(บาลี)	=	วิสุทฺธิมคฺคปกรณ์	(ภาษาบาลี)
-----------	--------	---	-------------------	------------

การใช้หมายเลขย่อ

การอ้างอิงพระไตรปิฎกใช้ระบบระบุชื่อย่อกัมภีร์ ตามด้วย เล่ม/ข้อ/หน้า ตัวอย่างเช่น
 ม.ม. (ไทย) ๑๒/๓๐๐/๓๒๕ หมายถึง สุตตันตปิฎก มชฺฉิมนิกาย มูลปณณาสก เล่ม ๑๒ ข้อ ๓๐๐
 หน้า ๓๒๕ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การอ้างอิงบรรณานุกรมภาษาบาลีใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น อง.ทก.อ. (บาลี) ๑/๒๕๗/๔๒๐ หมายถึง อังคุตตรนิกาย มโนรทปุรณี ทุกนิပါတอฏฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๕๗ หน้า ๔๒๐ ถ้าไม่มีระบุเลขข้อของคัมภีร์บรรณานุกรมภาษาบาลี จะระบุเฉพาะเล่มและหน้า เช่น พุ.ธ.อ. (บาลี) ๗/๘๕-๘๓ หมายถึง พุทฺธกนิกาย ธรรมปทอฏฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๗ หน้า ๘๕-๘๓ การอ้างอิงบรรณานุกรมภาษาไทย ซึ่งใช้ฉบับแปลของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยระบุ เล่ม/ภาค/ตอน/หน้า เช่น พุ.ธ.อ. (ไทย) ๑/๒/๔/๑๔๕-๑๕๑ หมายถึง คัมภีร์ พุทฺธกนิกาย ธรรมปทอฏฐกถา ภาษาไทย เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ หน้า ๑๔๕-๑๕๑ ถ้าไม่มีระบุตอน จะระบุเฉพาะเลขเล่มและข้อของคัมภีร์บรรณานุกรมภาษาบาลี จะระบุเฉพาะหน้า เช่น อง.ทก.อ. (ไทย) ๑/๒/๑๘๐-๑๘๑. หมายถึง อังคุตตรนิกาย มโนรทปุรณี ทุกนิပါတอฏฐกถา ภาษาไทย เล่ม ๑ ภาค ๒ หน้า ๑๘๐-๑๘๑ แต่ถ้าไม่ระบุภาคและตอนของคัมภีร์บรรณานุกรมภาษาไทย จะระบุเฉพาะ เล่ม/หน้า เช่น อง.นกก.อ. (ไทย) ๓/๕๕๘-๕๖๓ หมายถึง อังคุตตรนิกาย มโนรทปุรณี นกคณินิပါတอฏฐกถา ภาษาไทย เล่ม ๓ หน้า ๕๕๘-๕๖๓

การอ้างอิงคัมภีร์ฎีกาภาษาบาลี มีครบสมบูรณ์เฉพาะฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยระบุชื่อคัมภีร์ตามด้วย เล่ม/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น สารตถ.ฎีกา (บาลี) ๑/๑๘ หมายถึง สารตถ.ฎีกา ภาษาบาลี เล่ม ๑ หน้า ๑๘

การอ้างอิงปกรณ์วิเสส วิสุมุทฺธิมคฺคปฺรณ (ภาษาบาลี) ระบุชื่อย่อคัมภีร์ ตามด้วย เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น วิสุมุทฺธิ. (บาลี) ๒/๔๕๕/๕๕ หมายถึง วิสุมุทฺธิมคฺคปฺรณ เล่ม ๒ ข้อ ๔๕๕ หน้า ๕๕ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย